

2013-12-01

Till alla medlemmar i
HSB Brf Aspen

GEMENSAMT BOSTADSRÄTTSTILLÄGG från den 1 januari 2013

Bostadsrättsföreningen Aspen har utökat sitt försäkringsskydd. Från den 1 januari 2013 har bostadsrättsföreningen tecknat en fastighetsförsäkring med Folksam, där ett gemensamt bostadsrättstillägg för alla lägenheter har kopplats till försäkringen. Det betyder att du som medlem och boende i HSB Brf Aspen kan välja bort bostadsrättstillägget i din egen hemförsäkring. **Observera att du måste ha kvar din hemförsäkring**, men du kan kontakta ditt försäkringsbolag och avsluta bostadsrättstillägget, eftersom just den delen ingår i bostadsrättsföreningens fastighetsförsäkring från 2013.

HSB har förhandlat sig till ett åldersavdrag som är högst 15.000 kronor, enligt punkt 5.1.2.1 i villkoren (i standardvillkoren, som bifogas, står det 20.000 kronor).

Med vänlig hälsning

Bo Albrektsson
HSB Arlanda o HSB Brf Aspen

HSB Arlanda

B388:1 Bostadsrättsförsäkring

Försäkringsvillkor gäller från och med 2012-07-01

Villkoret ingår i en serie villkor för företagsförsäkring. Samtliga av dessa villkor är indelade efter ett gemensamt system. Detta medför att numreringen inte alltid är löpande.

1. Var försäkringen gäller

Försäkringen gäller för bostadsrättslägenhet tillhörande bostadsrättsförening, på adress som anges i försäkringsbrevet.

2. Vilken egendom som är försäkrad

Försäkringen gäller för

- själva lägenheten med tillhörande utrymmen, dock endast för skada som du som bostadsrättsinnehavare svarar för på grund av din underhållsskyldighet enligt bostadsrättslagen och föreningens stadgar
- fast inredning som du själv bekostat
- inglasad balkong/altan
- markis/tak över uteplats
- staket och egenbekostat uthus, garage eller carport som är högst 30 kvadratmeter, som du äger på mark som tillhör din bostadsrätt allt under förutsättning att skadan inte ersätts genom fastighetens försäkring.

3. Skadehändelser som försäkringen gäller för

3.1 Brand, blix, explosion med mera

Vi ersätter

- skada genom brand
- skada genom blix
- skada genom kortslutning, överslag eller överspänning på hus-hållsmaskin och annan elektrisk maskin, apparat eller ledning
- skada genom explosion, dock inte skada genom sprängningsarbete
- skada som plötsligt orsakas av sot från öppen låga, dock inte från levande ljus
- skada som orsakas av frätande gas som bildats vid oavsiktlig upphettning av plast.

3.2 Läckage

Vi ersätter om egendomen skadas av vatten, olja, annan vätska eller ånga som oberäknat strömmar ut från

- ledningssystem för vatten, värme eller avlopp
- anordning ansluten till ovan angivna system (till exempel tvättstall, diskmaskin eller tvättmaskin, värmepanna, oljetank)
- invändigt stuprör som uppfyller de krav som ställs på avloppsledning för spillvatten
- badrum, duschrum eller tvättstuga som har golvavlopp
- kyl eller frys vid strömavbrott eller fel på anläggningen
- akvarium eller vattensäng.

Vid sådan läckageskada på byggnaden som kan ersättas, omfattas även kostnaderna för att lokalisera och frilägga läckagestället inom byggnaden för att möjliggöra reparation av läckan. Det samma gäller kostnaderna för att återställa det frilagda läckagestället.

3.2.1 Undantag

Vi ersätter inte

- skada på den anordning som läckt. Rörledningar med mera kan dock ersättas enligt punkt 3.8
- i våtutrymme – skada på ytskikt inklusive tätskikt genom vilket läckaget uppstått
- den vätska som runnit ut
- skada på byggnad genom röta, svamp, rost, frätning eller annan långtidspåverkan om det inte framgår av omständigheterna att skadan uppkommit på grund av utströmning som skett under den tid försäkringen gällt
- skada genom utströmning från rökkanal, ventilationskanal, dräneringssystem, dagsvattensystem, stuprör (annat stuprör än i punkt 3.2 ovan), tak eller takränna
- skada genom att vatten vid regn, snösmältning eller högvatten kommer ut ur avloppsbrunn eller avloppsledning (men du kan i vissa fall få ersättning enligt Översvämning, punkt 3.3).

3.2.2 Aktsamhetskrav

Du som bostadsrättsinnehavare ska vidta skäligen åtgärder för att förhindra frysning. Exempelvis genom att

- alla ledningar och behållare töms på vatten
- vatten som finns kvar i ledningar eller behållare är antifrysbehandlat
- huset är uppvärmt. Du måste se till att värmen är tillräcklig för att förhindra frysning.

3.3 Översvämning

Vi ersätter skada på byggnad orsakad av att vatten – till följd av skyfall (minst 1 mm/minut eller 50 mm/dygn), snösmältning, stigande sjö/vattendrag – strömmar direkt in i byggnad från markytan genom ventil, fönster eller dörröppning eller inomhus tränger upp ur avloppsledning.

3.3.1 Undantag

Vi ersätter inte

- skada på båthus, sjöbod, badhytt, tält eller växthus
- skada på tomtmark.

3.4 Storm

Vi ersätter skada på byggnad som blåser sönder vid storm (minst 21 m/sekund). Även vid lägre vindstyrka lämnas ersättning om byggnaden skadas av träd eller flaggstång som blåser omkull.

3.4.1 Undantag

Vi ersätter inte

- revetering, puts eller skorstensbeklädnad som skadas på annat sätt än genom att träd eller annat föremål blåst omkull eller brutits loss
- skada på växthus eller tält
- skada på båthus, sjöbod eller badhytt
- skada på tomtmark, till exempel flaggstång eller träd
- skada på fristående carport.

3.5 Hagel

Vi ersätter skada på byggnad som slås sönder av hagel.

3.5.1 Undantag

Vi ersätter inte

- skada på växthus eller tält.

3.6 Andra naturskador

Vi ersätter skada orsakad av jordskalv med en styrka på minst fyra enligt Richterskalan, jordskred, jordras, bergras, lavin eller vulkanutbrott. Sprickor i byggnad ersätter vi dock endast om de är så allvarliga att de avsevärt minskat funktionsdugligheten. Således ersätts inte till exempel ytliga sprickbildningar.

3.6.1 Undantag

Vi ersätter inte

- skada på tomtmark eller byggnad som orsakats av sättning i mark eller grund
- skada på tomtmark eller byggnad som orsakats av sprängnings-, schaktnings-, pålnings- eller spontningsarbete, inte heller skador orsakade av gruvsdrift eller uppläggning av jord- eller stenmassor
- skada på tomtmark eller byggnad orsakad av vatten- eller vågerosion.

3.7 Skada orsakad av vilda djur

Vi ersätter skada genom vilda djur eller fåglar som tagit sig in i bostadsbyggnaden. Vi ersätter dock inte skada orsakad av insekter, råttor, möss eller andra smågnagare.

3.8 Hushållsmaskin- och installationsskador

Vi ersätter skada på

- installationer för vatten, värme, avlopp, ventilation, gas eller el som är avsedda för den försäkrade byggnaden, som går sönder
- hushållsmaskin som är byggnadstillbehör, som går sönder
- den maskinella utrustningen till brunn, simbassäng eller poolduk, som går sönder.

3.8.1 Undantag

Vi ersätter inte

- skada på ytskikt inklusive tätskikt som inte var funktionsdugligt vid skadetillfället
- skada på elslingor i våtrumsgolv
- skada orsakad av rost eller frätning på egendom utanför eller utanpå byggnad
- skada orsakad av rost eller frätning på installation inom byggnad om installationen är äldre än 15 år
- skada genom sprängningsarbete
- skada genom översvämning eller vatten som tränger in i byggnad, se dock punkt 3.3
- kostnad för rensning eller upptining av ledning
- skada på belysningsarmatur, dränerings- och dagvattensystem, skortsen/rökgång, murverk, ventilationshuv, brunn, simbassäng eller poolduk.

3.9 Glasruteskador

Vi ersätter skada på glasrutor som går sönder i byggnadens fönster eller dörrar samt inglasad balkong och altan.

3.9.1 Undantag

Vi ersätter inte

- skada på isolerglas som endast består i att konstruktionen blivit otät

- skada på glas i växthus eller drivbänkar
- skada genom byggnads- eller sprängningsarbeten.

3.10 Stöld och skadegörelse

Vi ersätter

- stöld av fast monterat byggnadstillbehör utanför eller utanpå byggnaden
- skadegörelse på byggnad utifrån
- skadegörelse på byggnad inifrån samt stöld av fast monterat byggnadstillbehör inomhus (gäller även ännu inte installerat byggnadstillbehör). Förutsättningar för ersättning enligt denna punkt, se punkt 3.10.2 och 3.10.3.
- skadegörelse på och stöld av tomtmark som finns i anslutning till den försäkrade bostadsrätten dock endast för skada som du som bostadsrättsinnehavare svarar för på grund av din underhållsskyldighet enligt bostadsrättslagen och föreningens stadgar
- skadegörelse på simbassäng (pool).

3.10.1 Undantag

Vi ersätter inte

- skada på växthus och drivbänkar.

3.10.2 Särskilda villkor – Stöld och skadegörelse i bostad

Vi ersätter stöld och skadegörelse om gärningsmannen olovligt tagit sig in i bostad.

Har gärningsmannen tagit sig in med nyckel gäller försäkringen endast om han obehörigen innehade nyckeln. Har han blivit insläppt gäller försäkringen endast om han använt tvång eller hot för att komma in.

3.10.2.1 Aktsamhetskrav

- Ytterdörrar ska vara låsta. Altan-, terrass- och balkongdörrar kan istället vara stängda och reglade.
- Alla fönster ska vara stängda och reglade när ingen är hemma och ser till bostaden. Gäller det kortare bortavaro än 24 timmar kan fönster dock stå på glänt om det är säkrat mot inbrott med en ordentlig fönsterspär (en plastspär duger alltså inte).
- Nattetid är det bara i rum där någon person finns som fönster får stå öppet utan att vara inbrottsäkrat.
- Nyckel får inte lämnas kvar eller gömmas i närheten av bostaden.
- Nyckel som finns på annat ställe än i låst bostad, till exempel nyckel som någon har med sig, får inte vara försedd med namn- eller adressuppgifter eller förvarad så att obehörig kan avgöra vart nyckeln går.
- Har du anledning att misstänka att någon obehörig innehar nyckel, måste du omedelbart byta lås.

3.10.3 Särskilda villkor – Stöld och skadegörelse i biutrymme till bostad

Vi ersätter stöld och skadegörelse i biutrymme till bostad om gärningsmannen brutit sig in med våld.

Med biutrymme avses källarförråd, vindsförråd, garage, uthus och liknande förvaringsutrymmen. Balkong och altan räknas dock inte som biutrymme till bostad.

3.10.3.1 Aktsamhetskrav

I fråga om sådant utrymme som du ensam disponerar gäller att dörrar ska vara låsta och fönster stängda och reglade.

Nyckel får inte lämnas kvar eller gömmas i närheten.

3.10.4 Om du brutit mot något aktsamhetskrav enligt punkt 3.10.2.1 och 3.10.3.1

Om något aktsamhetskrav i punkt 3.10.2.1 eller 3.10.3.1 åsidosatts kan vi göra avdrag på ersättningen.

Har du varit hemma och haft rimlig tillsyn över bostaden eller biutrymmet gör vi normalt inget avdrag. Samma gäller om du varit borta från bostaden i högst 30 minuter. I övriga fall blir avdraget normalt 25 procent.

Vid upprepad försummelse att låsa dörr, regla fönster eller på annat sätt åsidosätta aktsamhetskraven kan vi göra större avdrag och till och med vägra ersättning. Detta gäller också i andra allvarliga fall, till exempel om du lämnat din bostad för längre tid med olåst dörr eller öppet fönster.

3.11 Plötslig och oförutsedd händelse

Vi ersätter skada på eller förlust av försäkrad egendom, enligt punkt 3.11.2 nedan, genom plötslig och oförutsedd händelse, dock inte i den mån ersättning kan betalas ur hem- eller fastighetsförsäkringen.

Vi ersätter den extrakostnad som kan uppkomma vid återställande eller reparation efter skada på grund av att nya normer och branschregler gäller vid skadetillfället.

3.11.1 Högsta ersättningsbelopp – plötslig och oförutsedd händelse

Högsta ersättningsbelopp vid skador enligt 3.11 är 200 000 kr vid varje skadetillfälle.

3.11.2 Försäkrad egendom

Försäkringen gäller för

- fast inredning som du själv bekostat
- egendom i lägenheten som tillhör bostadsrättsföreningen och som du som bostadsrättsinnehavare svarar för på grund av din underhållsskyldighet enligt bostadsrättslagen och föreningens stadgar
- tomtmark som tillhör bostadsrättsföreningen och som du som bostadsrättsinnehavare svarar för på grund av din underhållsskyldighet enligt föreningens stadgar
- inglasad balkong/altan
- markis/tak över uteplats
- simbassäng/pool eller staket som du äger på mark som tillhör din bostadsrätt
- egendom som är avsedd som fast inredning i bostadsrätten men som ännu inte blivit monterad, förutsatt att egendomen är under transport till bostadsrätten eller förvaras i bostadsrätten eller i dess förrådsutrymmen
- allt under förutsättning att skadan inte ersätts genom fastighetens försäkring.

3.11.3 Undantag

Vi ersätter inte

- skada som uppkommit genom självsprickor, vittring eller åldersförändring vare sig skada visas successivt eller plötsligt
- skada genom djur eller insekter
- skada orsakad av felaktig konstruktion, felaktigt utförande eller materialfel
- frostsador på växtlighet i trädgård

3.11.3 Aktsamhetskrav

Om du orsakar skada genom förbättringsåtgärder eller tillrättläggande av felaktiga utföranden och konstruktioner eller felaktig bearbetning, reparationer eller rengöring kan vi göra avdrag på ersättningen. Avdraget är normalt 50 procent. I allvarigare

fall kan det bli högre, till och med så att du inte får någon ersättning alls. I lindriga fall görs inget avdrag.

4. Självrisk

Självriskens är 1 500 kr vid varje skadetillfälle om inget annat anges i försäkringsbrev.

5. Värderings- och ersättningsregler

5.1 Värdering av skada på byggnad

Vid återställande beräknas skadekostnaden enligt WinBygg, som är ett kalkylprogram som Folksam använder för att prissätta byggnadsskador.

Definitioner

Återställande

Antingen reparation av den skadade byggnaden eller uppförande på samma grund av likadan eller närmast motsvarande byggnad för samma ändamål.

Vid skada på sådana byggnadsdelar som installationer eller hushållsmaskiner menar vi med återställande reparation, när sådan kan göras till kostnad understigande utbyteskostnaden, eller i annat fall utbyte av det skadade föremålet. Med utbyte menas byte till produkt som är till prestanda, kvalitet och pris likvärdig den skadade.

I kostnaden för återställandet ingår även kostnad för lokalisering och friläggning (även rivning) av skadat föremål när skadan omfattas av försäkringen. Detsamma gäller återläggning efter reparation.

Byggnadsdel

Var och en av de installationer, ytbeklädnader, tillbehör med mera som är uppräknade i Tabell för åldersavdrag i punkt 5.1.2.

Vid skada ersätts de skadade utrymmenas byggnadsdelar och ytskikt. Angränsande oskadade utrymmen med samma ytskikt som i de skadade ersätts inte.

Marknadsvärde

Det pris som vid skadetillfället mest sannolikt kan erhållas.

5.1.1 Byggnaden återställs

Vid återställande inom två år från skadedagen värderar vi skadan till vad det kostar att utan dröjsmål återställa byggnaden med användande av rationella metoder och material. Avdrag görs i vissa fall på grund av berörda byggnadsdelars ålder, se Tabell för åldersavdrag i punkt 5.1.2.

Därutöver kan avdrag göras om underhållet för den del av byggnaden som drabbats av skada varit uppenbart eftersatt eller byggnadsdelen utsatts för onormalt slitage. Detta gäller även del av byggnad som inte angetts i tabellen för åldersavdrag.

Kan återställandet inte slutföras inom två år från skadedagen på grund av hinder som du inte kunnat påverka, räknas tiden från den dag då hindret upphörde. Återställandet måste i varje fall påbörjas inom fem år från skadedagen.

Det finns statliga föreskrifter om hur en byggnad ska utföras. Om återställandet fördröjas på grund av sådan föreskrift betalar vi också fördröringen. Beträffande annan föreskrift än sådan, som avser extra isolering eller ändamålsenlighet för handikappade, gäller detta dock bara intill högst 100 000 kronor. En förutsättning är att du på vår bekostnad begär dispens och överklagar myndighets beslut om vi kräver det.

Ersättningstabell

Byggnadsdel	Friår	Därefter görs ett
		procentuellt åldersavdrag per påbörjat år med
Installationer för värme, vatten, avlopp, sanitet, ventilation, centraldammsugning samt maskinell utrustning		
– rörsystem, vattenradiatorer, sanitetsgods (inte maskinell utrustning)	10 år	5 %
– värmepumpansläggning, djupvattenpump, keramisk eldstad i värmepanna, solfångare, vindkraftverk, takvärme, elslingor i golv, hushållsmaskin (inkl spis)	2 år	10 %
– luft/luft värmepumpansläggning	2 år	15 %
– elinstallation, dock inte elradiator (se övriga installationer)	20 år	5 %
– övriga installationer, pool och poolduk samt annan maskinell utrustning än hushållsmaskin	5 år	8 %
Radio- och tv-antenn, radiomst, markiser	2 år	10 %
Målning in- och utvändig, tapetsering samt annan väggbeklädnad (inte i våtrum)	5 år	8 %
Köksinredning	15 år	5 %
Lås	15 år	5 %
Golvbeläggningar (inte i våtrum):		
– textila	5 år	8 %
– plast, linoleum, laminat	10 år	5 %
– lamellträ (parkett), keramiska plattor	15 år	5 %
– homogent trä	20 år	5 %
Vårtrumsbeklädnad (inklusive tätskikt):		
– golv- och väggmatta (trådsvetsad)	5 år	8 %
– keramiska plattor, natursten	10 år	5 %
– övrigt golv- och väggbeklädnadsmaterial samt målning i våtrum	2 år	10 %
Takbeläggning av papp, plast eller gummiduk, altantak	5 år	8 %
Takbeläggning övrigt	25 år	2 %
Skorsten		
– stål eller plåt	5 år	8 %
– annat material	25 år	2 %
Murad öppen spis, kakelugn	25 år	2 %

5.1.2 Ersättning

Åldersavdrag görs på återställandekostnaden för material och arbete för varje byggnadsdel eller del därav enligt tabellen ovan.

Åldersavdraget görs för ålder och slitage. Det innebär att du måste betala en del av den standardförbättring som faktiskt uppkommer efter en reparation då man byter gamla saker mot nya. Huvudregeln är alltså att du varken ska vinna eller förlora på en skada. Ju närmare du kommit den tidpunkt när rör, ledningar, tapeter och ändå måste bytas ut desto högre är avskrivningen. Avskrivningen görs på hela skadekostnaden det vill säga både arbete och material. Byggnadsdels ålder beräknas från tidpunkten då den första gången togs i bruk.

Vid återställande av "installation utomhus" (till exempel rörsystem i mark) tillämpas installationens åldersavdrag på helakostnaden för återställandet, det vill säga inklusive friläggning (även rivning) och återläggning.

Avdraget är begränsat till 80 procent för byggnadsdel som före skadan var funktionsduglig.

Denna begränsning av avdraget gäller dock inte för skada som ersätts enligt punkt 3.1 (kortslutning, överslag eller överspänning) eller 3.8 (skada på hushållsmaskiner och installationer), där åldersavdraget således kan uppgå till 100 procent.

5.1.2.1 Högsta åldersavdrag

Vid ett och samma skadetillfälle är de sammanlagda åldersavdragen högst 20 000 kronor. För skada på byggnadsdelar som enligt tabellen i punkt 5.1.2 är avskrivna med 100 procent lämnas dock ingen ersättning.

5.1.3 Annan byggnad uppförs på samma tomt

Om du inom två år uppför annan byggnad på tomten för samma ändamål som den skadade, värderas skadan enligt punkterna 5.1.1-5.1.2.

Eventuella merkostnader för ny grund om befintlig grund är oskadad ersätts inte. Inte heller ersätts eventuella merkostnader för dragning av nya rör och ledningar med mera om de befintliga är oskadade.

5.1.4 Byggnaden återställs inte och annan byggnad anskaffas inte

Om du inte inom två år återställer den skadade byggnaden enligt punkt 5.1.1 eller uppför annan byggnad enligt punkt 5.1.2, värderas skadan på samma sätt som enligt "Byggnaden återställs" Vi värderar skadan högst till skillnaden mellan fastighetens marknadsvärde omedelbart före och omedelbart efter skadan.

5.1.5 Övriga regler

5.1.5.1 Byggnadens värde mindre än halva nyanskaffningsvärdet

Om marknadsvärdet på hela byggnaden omedelbart före skadan på grund av ålder och/eller slitage understeg 50 procent av marknadsvärdet för en ny motsvarande byggnad, värderas skadan högst till skillnaden mellan fastighetens marknadsvärde omedelbart före och omedelbart efter skadan.

5.1.5.2 ROT-arbeten

Kan reparation utan väsentlig olägenhet göras i samband med pågående eller förestående underhålls- eller ändringsarbete, till- eller ombyggnad värderas skadan till uppskattad andel av sådan kostnad.

5.1.5.3 Hinder på grund av lag eller myndighets föreskrift

Hindras återställande på grund av lag eller genom föreskrift från myndighet och anskaffar eller uppför du därför inom fem år annan byggnad för samma ändamål på annan plats värderas skadan på samma sätt som enligt "Byggnaden återställs", punkterna 5.1.1–5.1.2, dock högst till den faktiskt nedlagda kostnaden och lägst till det belopp den skulle värderats till enligt punkt 5.1.4. Förutsättningen är att du, om vi begär det, på vår bekostnad begär dispens och överklagar myndighets beslut.

Får hindret till följd att de kvarstående byggnadsdelarna förlorar i värde, gäller försäkringen också för denna förlust – även om annan byggnad inte anskaffas eller uppförs.

5.2 Värdering av skada på tomtmark

5.2.1 Tomtmarken återställs

Vid återställande av tomtmark inom två år värderar vi skadan till vad det kostar att utan dröjsmål återställa tomten med rationella metoder och material. Skada på växtlighet värderar vi till kostnaden för nyplantering av buskar och träd, dock endast med kostnaden för plantor som normalt saluförs i handelsträdgårdar eller plantskolor i Sverige.

Vid skada på grund av jordskalv, jordskred, jordras, berggras, lavin och vulkanutbrott (punkt 3.6) betalar vi högst det belopp som svarar mot skillnaden mellan tomtens marknadsvärde omedelbart före och omedelbart efter skadan. Högsta ersättningsbelopp är dock två gånger den skadade tomtens taxeringsvärde eller – om detta ger högre ersättning – 100 000 kronor.

Vid övriga skadehändelser betalar vi högst 100 000 kronor. Sanering av oljeskada på tomtmark ersätts med högst 500 000 kronor.

5.2.2 Tomtmarken återställs inte

Om du inte återställer tomtmarken och inte heller anskaffar annan tomtmark inom två år, värderar vi skadan till skillnaden mellan den skadade tomtmarkens marknadsvärde omedelbart före och omedelbart efter skadan.

Anskaffar du inom två år annan likvärdig tomtmark för samma ändamål, värderar vi skadan till anskaffningskostnaden minskat med den skadade tomtmarkens värde efter skadan.

Har den anskaffade tomtmarken högre värde på grund av ökad areal, förbättrat läge eller annan omständighet, gör vi avdrag för detta.

Vid skada på grund av jordskalv, jordskred, jordras, berggras, lavin och vulkanutbrott (punkt 3.6) betalar vi högst två gånger den skadade tomtmarkens taxeringsvärde eller 100 000 kronor om detta ger högre ersättning.

Vid övriga skadehändelser betalar vi högst 100 000 kronor.

X Allmänna avtalsbestämmelser

Försäkringen gäller med allmänna avtalsbestämmelser enligt villkor K302 eller för försäkringen gällande grundvillkor, dock med följande ändring.

10. Preskription med mera

Du, som bostadsrättsinnehavare, förlorar din rätt till försäkringsersättning om du inte väcker talan mot oss inom tre år från det du fick kännedom om att fordringen kunde göras gällande och i varje fall inom tio år från det att fordringen tidigast hade kunnat göras gällande. Om du anmält skadan till oss inom den tid som angetts här har du dock alltid sex månader på dig att väcka talan mot oss, räknat från den dag då vi meddelat dig vårt slutliga beslut i ersättningsfrågan.